

KANTELU

Arvostelette oikeuskanslerille 16.3.2021 osoittamassanne kirjoituksessanne kaupungin päätöstä, jolla kaupungin uimahalli on avattu vain kaupunkilaisille tilausuinteja varten. Kysytte, onko päätös laillinen, kun toisille asetetaan enemmän etuja kuin muille. Katsotte, että lapset asetetaan epätasavertaiseen asemaan, kun vain kaupungin alueella asuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää uimahallia.

SELVITYS

Kaupunki on 3.5.2021 toimittanut selvityksenään sivistyslautakunnan pöytäkirjanotteen 27.4.2021/ 26 §. Selvitys on tämän vastauksen liitteenä.

Selvityksen mukaan kaupungin sivistyslautakunta on 16.3.2021 tehnyt päätöksen tilausuintien järjestämisestä kaupungin omille asukkaille. Päätöksen mukaan uimahalli on suljettu tavalliselta käytöltä koronapandemian vuoksi 28.3.2021 saakka. Sivistyslautakunnan mukaan sulkuaikana käyttöä on voitu jatkaa järjestämällä kaupungissa vakinaisesti asuville mahdollisuus tilausuinteihin. Päätöksen mukaan tilausuinnit on toteutettu siten, että tilausuinteja on myönnetty perheittäin tai ruokakunnittain siten, ettei tiloissa tapahdu kohtaamisia muiden asiakkaiden kanssa. Päätöksen mukaan tilausuinnit on otettu käyttöön, kunnes koronarajoitukset poistuvat tai hallin huoltotoimet katkaisevat toiminnan.

Sivistyslautakunnan mukaan päätös asiakaskunnan rajaamisesta kaupungissa asuviin paikkakuntalaisiin perustuu kahteen seikkaan. Tärkeimmäksi mainitaan koronaepidemian leviämisen ehkäiseminen. Kaupungin mukaan sen alueella tiedossa olleet koronatapaukset ovat olleet erit-

täin vähäiset, kun Lounais-Suomen alueella tapauksia on ollut siinä määrin, että Aluehallintoviraston johdolla on suljettu liikuntapaikat normaalilta käytöltä. Näin on tehty myös kaupungissa. Tilausuintien rajaamisella on pyritty siihen, että koronatilanne pysyisi hallinnassa kaupungin alueella. Toiseksi tilausuinnit ovat selvityksen mukaan suunnattu kaupungin veronmaksajille sen vuoksi, että vuoroja on tarjolla hyvin rajallinen määrä. Selvityksen mukaan on katsottu kohtuulliseksi, että hallin toiminnan kunnallisveron kautta maksava ja sen toiminnan mahdollistava asiakaskunta saa mahdollisuuden poikkeusajan käyttöön. Kaikille kaupungin asukkaillekaan ei ole riittänyt vuoroja.

RATKAISU

Perustuslain syrjinnän kieltoa koskevan 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan ([PeVM 14/2010 vp](#)) mukaan muuna syynä voidaan pitää henkilön asuinpaikkaa. Perustuslailla ei kuitenkaan ole kielletty kaikenlaista eronte-koa ihmisten välillä. Erottelu voi perustua myös syrjintäsäännöksessä mainittuun ja siten lähtökohtaisesti kiellettyyn syyhyn, mutta olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävästi.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että perusoikeuksien turvaamisvelvoite kohdistuu julkiseen valtaan ja siten myös kuntiin (PeVM 14/2010 vp). Yksilön kannalta ei ole keskeistä, millaisen työn- ja kustannustenjaon mukaisesti perusoikeuksista johtuvat julkisen val- lan tehtävät on valtion ja kuntien välillä käytännössä järjestetty. Kuntien kohdalla perustuslaki- valiokunta (mm. [PeVL14/2006 vp](#) ja [PeVL 9/2000 vp](#)) on kuitenkin ottanut huomioon, että niiden hallinnon on perustuslain 121 §:ssä vahvistettu perustuvan kunnan asukkaiden itsehallintoon. Tällöin merkityksellistä on ollut myös se, että kunnan jäsenyyttä valintaperusteena käyttäessään kunta pyrkii kuntalain 1 §:n 3 momentin mukaisesti edistämään asukkaidensa hyvinvointia. Pe- rustuslakivaliokunnan mukaan säännöksille kunnan asukkaan etusijasta valintaperusteena asu- kasvalinnassa ja oppilaaksi ottamisessa oli perustuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ja viime kädessä perustuslain 121 §:ssä vahvistettuun kunnalliseen itsehallintoon palautuva hyväksyt- tävä syy. Kyseisten sääntelyjen ei siten katsottu olevan perustuslain yhdenvertaisuussäännös- ten kannalta ongelmallisia.

Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan lain 2 §:n mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Lain esitöissä ([HE 19/2014 vp](#), s. 71) kuntalain 1 §:n 3 momentissa säädetty kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen voi muodostaa hyväksyttävän perusteen ihmisten asettamiselle eri asemaan heidän asuinpaikkansa perusteella.

Liikuntapalvelujen järjestäminen kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Liikuntalain 5 §:ssä säädetään kunnan vastuusta liikuntapalveluiden järjestämisessä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle muun muassa järjestämällä liikuntapalveluja sekä ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 h § ja 59 a – 59 e §. Tartuntatautilain 58 g §:ssä säädetään tilojen väliaikaisesta sulkemisesta asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Lainkohdan 4 momentin 2 kohtaan on kirjattu yleiset saunat ja uimahallien, maauimailoiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat.

Väliaikaiset säännökset ovat voimassa 30.6.2021 asti. Väliaikaissäätelyn tarkoituksena ([HE 245/2020 vp](#)) on ollut muun muassa säätää edellytyksistä, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville turvallisesti ja uusien tartuntojen leviämistä voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti estää. Alueellisen tautitilanteen vaatiessa toissijaisena keinona yleisten hygieniavaatimusten noudattamisen lisäksi kunta tai aluehallintovirasto voisi tehdä päätöksen, jossa se edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuville avoimissa tiloissa. Toiminnanharjoittaja voisi kuitenkin itse toteuttaa omaan toimintaansa parhaiten sopivan tavan järjestää toimintansa siten, että asiakkaiden ja osallistujien välinen lähikontakti olisi tosiasiallisesti mahdollista välttää. Viimesijaisena keinona väliaikaissäätelyssä on mahdollistettu myös, että kunta tai aluehallintovirasto voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi.

Kantelun kohteena oleva kaupungin päätös on tehty Suomessa vallitsevien poikkeusolojen aikana. Valtioneuvosto on [päättänyt](#) poikkeusoloista yleisistunnossaan 1.3.2021. Päätöksen mukaan Suomessa olivat voimassa valmiuslain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot. Poikkeusolot todettiin, koska uusia koronatapauksia oli alkuvuonna Suomessa huomattavasti enemmän kuin aiemmin ja tapausmäärät olivat lisääntyneet nopeasti rajoitustoimista huolimatta. Päätös poikkeusoloista tuli voimaan heti. Eduskunta on hyväksynyt 11.3.2021 kaksi valtioneuvoston asetusta, joiden perusteella oli mahdollista ottaa käyttöön valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia.

Aluehallintovirasto on 4.3.2021 antamallaan päätöksellä (dnro LSAVI/2321/202) määrännyt tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin nojalla kaikki Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kuntien alueilla sijaitsevat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistujajä ja odotustilat suljettaviksi asiakkailta ja osallistujilta siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Päätöksen mukaan tilojen käyttö on sallittua, mikäli osallistujamäärä rajataan sisätiloissa korkeintaan kymmeneen henkilöön ja ulkotiloissa korkeintaan viiteenkymmeneen henkilöön.

Kaupunki on tätä taustaa vasten tehnyt yllä mainitun päätöksen 16.3.2021, jonka perusteella kaupungin uimahalli on avattu tilausuinteja varten kaupungin asukkaille. Kaupungin verkkosivujen mukaan uimahalli on avattu yleisölle 4.5.2021.

Johtopäätökset

Katson, että kaupungin päätökselle ja menettelylle on ollut hyväksyttävät perusteet. Minulla ei kantelunne ja asiasta saadun selvityksen perusteella ole perusteita todeta kaupungin menettelyn lainvastaisesti tai muutoin tavalla, johon minulla olisi laillisuusvalvojana tarvetta puuttua.

Kantelunne ei näin ollen anna aihetta enempiin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Anna-Maarit Pimiä